

Obsah okruhů k profilové maturitní zkoušce z PEDAGOGIKY

1. Vědní obor pedagogika

- předmět pedagogiky - edukace
- obory pedagogiky
- vztah pedagogiky k dalším vědám
- výchova – znaky, cíle, prostředky
- význam pedagogiky

2. Didaktika

- didaktika obecná, speciální
- didaktické zásady
- základní didaktické pojmy – vzdělání, vzdělávání, kurikulum
- metody pedagogiky

3. Pedagogický pracovník

- kvalifikace, uplatnění v praxi
- edukační styly
- další vzdělávání pedagogických pracovníků
- profesní etika
- osobnost pedagoga MŠ
- osobnost pedagoga volného času

4. Počátky výchovy, výchova ve starověku, středověku

- počátky výchovy
- antická výchova – Řecko, Řím, představitelé
- znaky středověké výchovy a vzdělávání
- středověké univerzity

5. J. A. Komenský, vývoj názorů na výchovu v 17. – 19. století

- J. A. Komenský - základní životopisná data, dílo, pedagogické zásady
- pedagogické koncepce - J. Locke, J. J. Rousseau, J. H. Pestalozzi, J. F. Herbart, F. Fröbel

6. Vývoj školství v českých zemích od 18. století do současnosti

- školská reforma 1774
- školská reforma 1869
- školství v Československu ve 20. st.
- představitelé české pedagogiky - J. V. Svoboda, G. A. Lindner, V. Příhoda

7. Reformní pedagogika, alternativní školství

- důvody vzniku, znaky reformní pedagogiky
- představitelé reformní pedagogiky
- reformní hnutí v Československu
- Waldorfská škola
- Montessoriovská škola
- program Začít spolu
- Lesní mateřská škola
- Individuální vzdělávání

8. Pedagogicko–psychologická diagnostika

- vybrané oblasti pedagogické diagnostiky - školní zralost, lateralita, diagnostika sociálního klimatu třídy, školy
- pedagogická diagnostika žáka a individuální vzdělávací plán

9. Sociální pedagogika

- předmět, vztah k dalším oborům
- historie sociální pedagogiky
- význam sociální pedagogiky
- sociální prostředí a výchova
- aktuální témata sociální pedagogiky- multikulturní výchova, masmédia, sociální vyloučení

10. Rizikové skupiny dětí a mládeže

- sociálně právní ochrana dítěte
- CAN
- sociálně znevýhodněné dítě
- závislostní chování u dětí a mládeže
- nízkoprahová zařízení

11. Vzdělávací politika ČR, výchovně vzdělávací soustava v ČR, školská legislativa

- mezinárodní úmluvy
- právo na vzdělání
- školská legislativa v ČR
- MŠMT
- právní úprava předškolního vzdělávání v ČR
- vzdělávací soustava v ČR

12. Rodina a rodinná výchova

- funkce rodiny
- historie a současnost rodiny
- druhy rodiny
- rodinná výchova
- náhradní rodinná péče

13. Školská zařízení pro ústavní a ochrannou výchovu

- diagnostické ústavy
- dětské domovy
- dětské domovy se školou
- výchovné ústavy
- zařízení pro děti vyžadující okamžitou péči
- střediska výchovné péče

14. Školská zařízení pro zájmové vzdělávání, školská výchovná a ubytovací zařízení

- školní družina
- školní klub
- středisko volného času, domy dětí a mládeže
- domov mládeže
- internát
- školy v přírodě

15. Pedagogika volného času

- volný čas - základní vymezení, historie, funkce
- druhy výchovně vzdělávací činnosti mimo vyučování
- subjekty v oblasti mimoškolní výchovy - historie, současnost
- současné trendy volnočasových aktivit

16. Hra a její význam v životě dítěte

- základní znaky, význam
- funkce hry
- vývojové etapy hry
- druhy her
- podmínky hry
- řízení her, role dospělého
- hračka a její význam

17. Předškolní vzdělávání - historie a současnost

- historické a současné pojetí dítěte, jeho výchova a vzdělávání
- funkce MŠ
- struktura činností dítěte v MŠ
- řízení a organizace chodu MŠ
- evaluace v MŠ
- spolupráce MŠ a rodiny

18. RVP pro předškolní vzdělávání, ŠVP, TVP MŠ

- základní charakteristika uvedených dokumentů
- cíle, oblasti předškolního vzdělávání
- vzdělávací oblasti
- podmínky pro předškolní vzdělávání

19. RVP pro předškolní vzdělávání - oblasti Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika

- Teoretické a metodické základy z oblastí:
 - společenská, mravní a citová výchova dětí
 - sexuální výchova v MŠ
 - příprava dětí na čtení a psaní
 - rozvoj elementárních matematických operací
 - rozvoj elementární mediální a finanční gramotnosti
 - příprava dětí na vstup do základní školy
 - cizí jazyk v MŠ
 - výchova dětí k bezpečnému chování a dopravní kázni

20. RVP pro předškolní vzdělávání - oblasti Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět

- Teoretické a metodické základy z oblastí:
 - vytváření rovných příležitostí ke vzdělávání
 - prevence sociálně patologických jevů
 - multikulturní výchova, začleňování národnostních menšin či cizinců
 - genderově citlivý přístup
 - vedení dětí ke zdravému životnímu stylu
 - environmentální výchova
 - seznamování dětí s historií a pamětihodnostmi
 - udržování lidových tradic
 - technická a pracovní výchova

21. Speciální pedagogika, výchova a vzdělání dětí se speciálními potřebami

- základní vymezení oboru, vztah k dalším oborům
- inkluze, integrace
- asistent pedagoga
- postoj společnosti k handicapu
- sociální pomoc
- střediska rané péče, SPC, PPP, tvorba IVP
- vzdělávání jedinců s handicapem, legislativní rámec

22. Psychopedie, somatopedie

- předmět, základní termíny, vztah k dalším oborům
- příčiny, diagnostika, klasifikace mentálních poruch
- autismus
- příčiny, diagnostika, klasifikace tělesných, zdravotních postižení
- výchova a vzdělávání v oblasti somatopedie a psychopedie
 - školy pro mentálně a tělesně postižené žáky, legislativa
 - kompenzační pomůcky

23. Surdopedie, tyflopédie

- předmět, základní termíny, vztah k dalším oborům
- příčiny, diagnostika, klasifikace v oblasti sluchového postižení
- příčiny, diagnostika, klasifikace v oblasti zrakového postižení
- význam střediska rané péče
- výchova a vzdělávání v oblasti sluchového a zrakového postižení
 - speciální školy pro sluchově a zrakově postižené děti
 - kompenzační pomůcky a úprava prostředí

24. Etopedie

- předmět, základní termíny, vztah k dalším oborům
- příčiny, diagnostika, klasifikace poruch chování
- prevence poruch chování
- závislosti, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování
- zařízení poskytující edukaci, reedukaci
- aplikace a organizace poskytující pomoc

25. Logopedie

- předmět, základní termíny, vztah k dalším oborům
- příčiny, diagnostika, klasifikace problémů v oblasti narušené komunikační schopnosti
- výchova a vzdělávání v oblasti narušené komunikační schopnosti
- AKK - alternativní a augmentativní komunikace